

Managementrapportage

Omgevingsdienst Rivierenland totaal

Januari t/m december 2024

Omgevingsdienst
Rivierenland

Inhoud

	Pagina
Inleiding	3
Actualiteiten	
Actualiteiten	4
Kwaliteit dienstverlening	7
Toelichting op de cijfers	
Keten bouw	8
Keten milieu	10
Producten op uurbasis	12
Voortgang concernplan	13

Inleiding

Voor u ligt de managementrapportage (marap) met de cijfers van januari tot en met december 2024.

De taken die ODR voor haar opdrachtgevers uitvoert, zijn vastgelegd in de werkprogramma's. De marap geeft een beeld van de uitvoering van de werkprogramma's die met de opdrachtgevers zijn afgesproken. In deze marap is de belangrijkste managementinformatie opgenomen.

Leeswijzer

Deze marap begint met de actualiteiten en daarna volgt de tekstuele toelichting op de onderdelen van het werkprogramma.

Voortgang werkprogramma

De gerealiseerde uren zijn in deze rapportage opgenomen conform de goedgekeurde tijdschrijfstaten van de (inhuur)medewerkers.

© Gemeente Maasdrie

IBP en Versterking robuustheid VTH stelsel

In het rapport van de commissie Van Aartsen over het functioneren van stelsel van Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) zijn aanbevelingen gedaan voor versterking van het VTH stelsel. Op basis daarvan en de daarop gebaseerde subsidieregelingen voeren wij 9 projecten uit die ODR en het stelsel als geheel inhoudelijk steviger maken. Het gaat om projecten als dronetoezicht, outcome gericht werken, business intelligence, Geo-informatie en carrièrelijnen.

Daarnaast zijn wij intensief in gesprek met gemeenten om uitvoering te geven aan het plan van aanpak robuustheid. Doel van dit plan is te komen tot uitbreiding van onze dienstverlening zodat de omzet grens van 16,5 miljoen op milieutaken wordt gehaald en wij als zelfstandige dienst, dichtbij de gemeenten, door kunnen. Ook het Rijk, de Provincie en de Gelderse omgevingsdiensten nemen positie in de discussie rondom de indeling van de OD's in Gelderland.

Energietransitie, duurzaamheid, circulaire economie

We hebben een uitgebreid en uiteenlopend takenpakket op het gebied van energie, duurzaamheid en circulaire economie. De ambities in de regio zijn hoog. Maar ook landelijk zijn er ontwikkelingen en ambities. Zo zijn vanuit de Europese Green Deal de ambities aangescherpt om de uitstoot van broeikasgassen te reduceren. Dit is opgenomen in Nederlands beleid. Deze beleidsveranderingen staan ook in het meerjarig programma 'Energie en Circulaire Economie 2024 - 2028' van ODR. Zo geven we inzicht in alle nieuwe wettelijke taken en de problemen waar we tegenaan lopen (netcongestie). Maar we staan ook stil bij de vraag: "Hoe kan ODR een bijdrage leveren aan de transitie naar een energieneutrale en circulaire economie? Waarbij we de ambitie hebben om partner te zijn voor bedrijven en we onze opdrachtgevers optimaal kunnen ondersteunen. De komende tijd leggen we hier onze focus op, samen met de gemeenten en andere stakeholders.

Intensivering relatie gemeenten

ODR heeft flink geïnvesteerd in de relatie met de gemeenten (colleges en gemeenteraden). Zo werden er individuele gesprekken gevoerd met colleges, werden de gemeenteraden bezocht om hen te informeren over de taken en rol van ODR en de belangrijkste ontwikkelingen die op ons afkomen en is er een regiobrede bijeenkomst gehouden voor gemeenteraadsleden, waarin zij werden uitgenodigd mee te denken over de ontwikkelingen die spelen en die van invloed zijn op onze regio, de kenmerken van onze regio en de waarden die ODR moet behouden. Men was het erover eens dat de regio zich vooral kenmerkt door de rivieren, het landelijk gebied en fruit. Maar ook termen als nuchter, open en eenheid staan symbool voor onze regio. Ontwikkelingen op het gebied van milieu, natuur en de Omgevingswet zijn van invloed. Van ODR wordt verwacht dat wij klantgericht, efficiënt en effectief zijn. Een kennisinstituut dat de gemeente ontzorgt.

Dit is voor ons waardevolle input voor de koers waarin wij ons verder ontwikkelen.

De Omgevingswet

Het jaar 2024 stond in het teken van de invoering van de Omgevingswet. Dit is redelijk naar tevredenheid verlopen. Dat is mede te danken aan de nauwe samenwerking tussen de opdrachtgevers en ODR. De focus lag op de verdere concretisering van werkafspraken met gemeenten en andere ketenpartners. Deze zijn essentieel voor een soepele uitvoering. We hebben echter ook geconstateerd dat de invoering van de nieuwe Omgevingswet diverse uitdagingen met zich mee heeft gebracht die we deels niet hadden voorzien. Denk hierbij aan initiatiefnemers die nog onvoldoende zicht hebben op de nieuwe werkwijze, waardoor meer afstemming en soms zelfs een nieuwe aanvraag noodzakelijk was. Daarnaast is door de splitsing van de omgevingsplanactiviteit en technische bouwactiviteit dubbel werk ontstaan, omdat beide trajecten afzonderlijk moeten worden beoordeeld. Ook liet de gebruiksvriendelijkheid van de Samenwerkingsfunctionaliteit gekoppeld aan het Digitaal Stelsel Omgevingsloket (DSO) te wensen over. Dit heeft

er mede voor gezorgd dat de kentallen, die 3 jaar geleden zijn geprognosticeerd, hoger zijn uitgevallen. Conform afspraak zal begin 2025 de uitvoering van de Omgevingswet worden geëvalueerd en de kentallen opnieuw worden vastgesteld

Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb)

Op 1 januari 2024 is de Wkb ingegaan voor nieuwbouw gevolgklasse 1. De Wkb moet zorgen voor meer toezicht en controle in de bouw, zodat bouwers zich aan de geldende regels houden. Voorheen controleerden wij de bouwwerkzaamheden, nu gebeurt dit door externe kwaliteitsborgers die ingehuurd worden door de opdrachtgever van de bouw. Afgelopen jaar zagen wij dat er geleidelijk wat aanvragen voor nieuwbouw werden ingediend waarbij de Wkb van toepassing is. Vorig kwartaal zijn de eerste Wkb-meldingen geaccepteerd. De meldingen kwamen het laatste kwartaal gestaag binnen, enkele meldingen zijn inmiddels volledig afgerond.

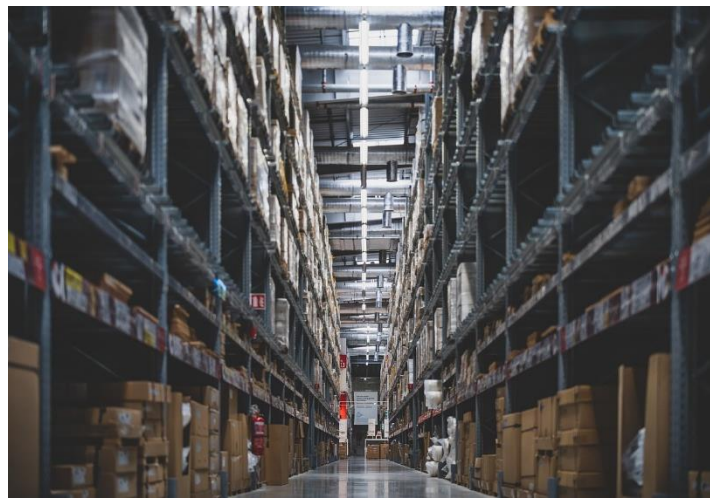
Ondersteuning gemeenten bij het opstellen van het omgevingsplan

De Omgevingswet vraagt om een integrale aanpak waarbij de fysieke leefomgeving, duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit samenkomen. De komende periode moeten de gemeenten aan de slag met het opstellen van Omgevingsplannen. Dat is een complexe opgave. Gemeenten beschikken niet altijd over de benodigde expertise. ODR kan hierin een ondersteunende rol spelen. Met onze brede kennis en ervaring op het gebied van wet- en regelgeving, lokale vraagstukken en regionale samenwerking gecombineerd met onze expertise op het gebied van milieu, ruimtelijke ordening en vergunningverlening, kunnen wij gemeenten volledig of gedeeltelijk ontzorgen bij het opstellen van het Omgevingsplan. De regiegroep 'Omgevingsplan', waarin alle gemeenten en ODR vertegenwoordigd zijn, zorgt voor de inbreng van ODR in deze plannen.

Stookontheffingen

Hout stoken is door de Omgevingswet vergunning plichtig geworden. Een vergunning krijgen voor het stoken van hout is bijna niet mogelijk. Er zijn namelijk betere manieren om van hout af te komen, zoals composteren of versnipperen. Alleen bij ziek hout bij fruitteilers of boomkwekers kan het stoken van ziek hout nodig zijn, om verspreiding van de ziekte te voorkomen. In die situatie duurt de reguliere vergunningprocedure te lang (8 tot 14 weken). Met onze opdrachtgevers hebben wij besproken dat wij een stookbeleid gaan schrijven. In dit beleid komen de voorwaarden en eisen te staan van een vergunningaanvraag. Een vergunning voor het stoken van ziekhout kan dan in enkele dagen worden afgegeven. Binnenkort wordt dit beleid besproken met de sector.

Controle verkoopruimtes gevaarlijke stoffen

In verkoopruimtes, zoals bij bouwmarkten, worden soms gevaarlijke stoffen opgeslagen. De regels hiervoor hangen af van het soort stof, hoe deze wordt opgeslagen en hoeveel er is. Ondernemers weten vaak niet goed welke regels gelden. Het is belangrijk dat de regels worden gevolgd voor de veiligheid van klanten, personeel en omwonenden. Daarom heeft het toezichtteam bouwmarkten gecontroleerd om te zien of de regels worden nageleefd en om advies te geven als dit niet het geval was. Bijna alle controles zijn uitgevoerd. Er zijn tot nu toe 25 controles uitgevoerd. De meest voorkomende overtreding was dat de gasflessen te dicht bij de erfgrans stonden. Bij twee locaties ging de hoeveelheid gevaarlijke stoffen over de ondergrens heen, waardoor bepaalde regels van kracht zouden worden.

Asbest

Wij zetten ons in voor het beschermen van het milieu en het voorkomen van milieuschade om daarmee te zorgen voor een gezonde leefomgeving. Asbest is één van de thema's waar wij op inzetten. Zo spelen wij een belangrijke rol in het monitoren van de sanering van asbestdaken. Hiervoor houden wij een asbestverdachte dakenkaart bij. In 2024 zijn er in totaal 408 asbest verdachte daken verwijderd. Dat is goed nieuws. Ook hebben wij voor de gemeente Neder-Betuwe vrije veldtoezicht uitgevoerd waarbij wij toezicht houden op asbestverdachte daken en lopende verbouwingen of sloopwerkzaamheden. Worden deze juist uitgevoerd en zijn de vergunningen in orde? Daarnaast willen wij dat de Omgevingswet, specifiek het onderdeel flora- en fauna activiteit beter wordt nageleefd bij asbestsaneringen. Daarvoor houden wij toezicht op asbestsaneringen, veelal in het buitengebied en controleren wij of initiatiefnemers voldoen aan de zorgplicht en wettelijke voorschriften.

Keten bouw

Vergunningverlening bouw

De Omgevingswet integreert vanaf 1 januari 2024 de nodige wet- en regelgeving in het omgevingsdomein in één wet, vier AMvB's en één regeling.

De eerste maanden met de omgevingswet zijn rustig verlopen. Dit komt mede doordat het aantal vergunningaanvragen in de eerste weken beperkt was, aangezien in december 2023 veel (grote) aanvragen zijn ingediend. De aanvragen die zijn ingediend zorgen ervoor dat het werkproces constant in beweging is en verder wordt geoptimaliseerd.

Zo zien we dat er intern onduidelijkheid was over diverse processen gezien de nieuwe activiteiten die er bij zijn gekomen zoals een informatieplicht en de bouwtechnische melding.

In de praktijk merken wij dat klanten moeite hebben met het juist indienen van een aanvraag via het Omgevingsloket en dat regelmatig een verkeerd formulier wordt ingevuld. Dit vergt veel overleg en correcties waardoor we langer bezig zijn met een product dan vooraf ingeschat. Doordat de vergunning in 2 delen is geknipt, planologisch en technisch, blijkt in de praktijk dat er ook veel dubbel werk is.

Aantallen		Uren		Uren t.o.v. kental	
Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk
6.962	5.010	51.927	54.228	48.227	54.228
- 28%		+ 4%		+ 12%	

Toezicht bouw

De medewerkers van het team toezicht bouw houden zich bezig met toezichtstaken voor de omgevingsvergunningen voor de activiteit bouwen en de controle op de naleving van de gebruiksbepalingen uit bestemmingsplannen (tegengaan strijdig gebruik). Het aantal controlemomenten van de verleende vergunningen is afgestemd op de aard en omvang van het bouwwerk; een verleende vergunning voor een groot bouwplan vereist dan ook een grotere ureninzet.

Team toezicht bouw heeft iets meer producten geleverd en meer uren gerealiseerd dan begroot. Wel is er onder kental gewerkt.

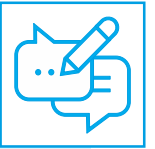
Wij merken dat er met de inwerkingtreding van de Omgevingswet meer klachten en vragen van inwoners worden ingediend dan begroot.

Van de toezichthouders wordt verwacht dat ze handelen 'in de geest van de Omgevingswet'. Oftewel een oog hebben voor het doel van die regels en het handhaven met de "menselijke maat". Dit betekent dat veel zaken in overleg met inwoners en bedrijven worden opgelost.

Aantallen		Uren		Uren t.o.v. kental	
Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk
3.855	4.372	19.632	22.598	25.473	22.598
+ 13%		+ 15%		- 11%	

Keten bouw

Juridische advisering

De medewerkers van het team juridische zaken houden zich bezig met juridische handhaving, het behandelen van bezwaar en beroepszaken en het behandelen van Woo-verzoeken. In 2024 hebben zij 230 producten meer geleverd dan begroot in het werkprogramma. Er werd onder het kental gewerkt.

De krappe arbeidsmarkt en het capaciteitstekort is nog steeds een probleem. Vooral bij bezwaar en beroep moeten wij veel juristen inhuren. Door het verloop in het team moeten dossiers worden overgedragen. Dit komt de urenbesteding niet ten goede. Bij handhaving hebben we inmiddels een redelijk vast team. Dit komt de urenbesteding en dossierkennis ten goede. Wel blijft het een probleem om vaste senior medewerkers binnen te halen.

Daarbij blijft het werkaanbod groot. De landelijke tendens dat meer mensen gebruik maken van bezwaarmogelijkheden is ook in Rivierenland nog steeds zichtbaar. Net als de landelijke tendens dat mensen minder begrip, geduld, compassie, enz. hebben voor elkaar. Daardoor worden er meer handhavingsverzoeken ingediend die veel tijd vergen vanwege de complexiteit van de verzoeken. Ook zien wij een toename van enorm grote en complexe Woo-verzoeken.

Voor bezwaar hebben we meer producten geleverd dan begroot en iets onder het kental gewerkt. Voor beroep hebben we iets minder producten geleverd dan begroot. We werken bij beroep wel onder kental. Voor de voorlopige voorziening hebben we meer producten geleverd dan begroot, maar wel iets boven het kental gewerkt. Voor hoger beroep hebben we minder producten geleverd dan begroot en werken we precies op kental.

Aantallen		Uren		Uren t.o.v. kental	
Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk
1.129	1.359	27.774	32.150	32.819	32.150
+ 20%		+ 16%		-2%	

Keten milieu

Vergunningverlening milieu

Voor vergunningverlening milieu geldt dat er iets minder producten zijn afgehandeld dan begroot. Ondanks dat er per gemeenten wel verschillen zijn, geldt dat er gemiddeld op kental wordt gewerkt. In 2024 is de omgevingswet van kracht geworden. Door een goede voorbereiding op de komst en de complexiteit van de omgevingswet is het gelukt om onder kental te werken.

Grote milieuaanvragen voor veranderingen of uitbreiding blijven achter t.o.v. de verwachting. Daarentegen komen er meer meldingen en informatieplichten binnen. Met name aanvragen binnen de agrarische sector blijven behoorlijk achter.

Er is een toename van interne en externe milieud adviezen. De externe milieud adviezen betreffen met name Woo-verzoeken of algemene vragen over bijv. de reikwijdte van een melding of milieuvergunning onder de Omgevingswet.

Ook bij vergunningverlening milieu is duidelijk te merken dat bedrijven aan het verduurzamen zijn geslagen vanwege de hoge energiekosten.

Aantallen		Uren		Uren t.o.v. kental	
Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk
1.482	1.416	13.911	14.155	14.206	14.155
- 4%		+ 2%		- 0%	

Toezicht milieu

Er zijn meer productaantallen (110%) en uren (104%) gerealiseerd dan begroot. Dit is gelukt door extra inhuurcapaciteit in te zetten. Het blijft een uitdaging om de bezetting van het team in deze moeilijke marktomstandigheden op peil houden. We hebben ruim (3%) binnen de gestelde normen (het kental) gewerkt.

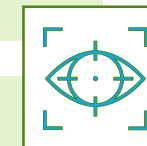
Het aantal uitgevoerde reguliere controles ligt boven de verwachting. Het aantal uitgevoerde controles risicovolle bedrijven is in 2024 wat achtergebleven. Risicovolle bedrijven worden gecontroleerd op basis van de vastgestelde risicoanalyse, waardoor deze categorie grotendeels volgens planning wordt gecontroleerd. De achterstand wordt in 2025 ingehaald.

In 2024 zijn er fors meer klachten en meldingen afgehandeld dan voorheen. Mede door de invoering van een nieuw klachtenregistratiesysteem hebben we hier onder kental gewerkt.

In het werkprogramma van 2024 is een fors hoger aantal hercontroles begroot dan in 2023. Achteraf blijkt dat dit grotere aantal mogelijk niet nodig was. Voor 2025 is de begroting daarom aangepast om beter aan te sluiten bij de feitelijke behoefte. Deze aanpassing draagt bij aan een efficiëntere inzet van middelen en capaciteit.

We kunnen stellen tevreden te zijn over de resultaten in 2024, ondanks de uitdagingen in de arbeidsmarkt. De focus ligt nu op het behouden van deze prestaties, het wegwerken van de kleine achterstanden en het blijven inspelen op veranderende omstandigheden in 2025.

Aantallen		Uren		Uren t.o.v. kental	
Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk
3.114	3.437	24.069	24.933	25.807	24.933
+ 10%		+ 4%		- 3%	

Keten milieu

Advies

Het team advies heeft meer producten geleverd dan begroot in het werkprogramma. Er werden daarvoor ongeveer evenveel uren gemaakt als begroot. Hierbij werd onder kental gewerkt.

De volgende zaken vallen op:

- Het aantal verstrekte producten 'milieu-informatie' is hoger dan begroot. Feitelijk betreft het hier deels producten geleverd vanuit andere teams als vergunningverlening bouw / milieu en team bodem. Wel werd dit binnen de begrootte uren gedaan.
- Ook zijn er ook meer specialistische adviezen intern geleverd dan begroot. De vraag naar deze producten was in 2024 groter dan geraamd. Veel van deze interne adviezen betroffen adviezen aan vergunningverlening bouw. Hierin zit onder meer het grote aantal aanvragen dat in december 2023, vooruitlopend op de Omgevingswet, ontvangen is.

Aantallen		Uren		Uren t.o.v. kental	
Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk
2.400	3.038	15.087	15.960	16.205	15.960
+ 27%		+ 6%		- 2%	

Bodem

Het team bodem heeft iets meer producten geleverd dan is begroot in het werkprogramma. Er werden evenveel uren gemaakt als begroot. Hierbij werd gemiddeld genomen vrijwel op kental gewerkt.

De volgende zaken vallen op:

- Er zijn intern meer specialistische bodemadviezen gegeven. De vraag naar deze producten was groter dan geraamd. De meeste van deze interne adviezen betroffen adviezen aan vergunningverlening bouw.
- De tijdsbesteding van de productsoort Melding o.g.v. Bal varieert met een (nog) te grote afwijking. Zo zijn bij grote projecten door vooraf te investeren in afspraken minder tijd nodig voor meldingen toepassen van grond. Saneren daarentegen vraagt veel meer tijd dan het kental.
- Meer bouwen betekent ook meer meldingen. In de toekomst willen we de inzet van bodem advies gaan koppelen aan ruimtelijke ontwikkelingen binnen de gemeente.

Aantallen		Uren		Uren t.o.v. kental	
Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk
2.261	2.292	11.818	11.828	11.734	11.828
+ 1%		- 0%		+ 1%	

Producten op uurbasis

Overige dienstverlening

De realisatie van dit product ligt op 102% ten opzichte van wat er is begroot. Hieronder vallen onder andere accountmanagement, frontoffice en informatieverzoeken.

Regionale producten

De realisatie van dit product ligt op 94% ten opzichte van wat er is begroot. Onder deze productgroep vallen onder andere ondersteuning (receptie), bestuursondersteuning en informatie en ontsluiting.

Collectieve producten

ODR voert een aantal collectieve projecten uit voor meerdere of alle deelnemers. Dit zijn vaak projecten die ontstaan door actuele ontwikkelingen, waarop snel actie moet worden ondernomen. De realisatie van deze productgroep ligt op 163% (+447 uur). Het project 'energiebesparing bedrijven' heeft verreweg de meeste uren gekost.

Kwaliteit en ontwikkeling

De productie bij de productgroep kwaliteit en ontwikkeling is 81%. Het grootste project onder deze productgroep is de Omgevingswet.

Nieuwe strategische koers

Medio 2024 is een evaluatie uitgevoerd op de doorontwikkeling organisatie. Dit resulteerde in een rapport met aanbevelingen waar ODR het programma “doorontwikkeling organisatie” op heeft gebaseerd. Dit programma is direct in uitvoering genomen. Een van de 5 aanbevelingen uit het evaluatierapport was de herijking van de missie, visie en strategie. Deze dekte niet langer de uitdagingen en ontwikkelingen waar ODR nu mee wordt geconfronteerd en bood onvoldoende houvast en richting voor de organisatie ontwikkeling.

Eind 2024 en gedeeltelijk in 2025 zijn gesprekken gevoerd in het directieteam, het OGO, het managementteam en met externe stakeholders met als doel te komen tot die nieuwe missie visie en strategie. Deze zal naar verwachting in maart 2025 worden vastgesteld voor de periode 2025-2028.

Ontwikkelplan

In 2024 is met projecten en programma's gewerkt aan het realiseren van de strategie. Maar niet alleen het uitvoeren van projecten en activiteiten draagt bij aan ontwikkeling van de koers. Ook de manier waarop wij dit doen is van belang. Wij ontwikkelen op de inhoud van ons werk en op organisatorisch vlak. Daarom brengen we de primaire taakuitvoering (VTH) meer in verbinding met de koers. Dit versterkt elkaar en hierdoor creëren we samenhang. Naast het concernplan gaan we werken met teamplannen, samen vormt dit het ontwikkelplan.

Van concernplan naar programma Kwaliteit en Ontwikkeling

Organisatie breed werken we aan kwaliteitsverbetering in de organisatie door het uitvoeren van projecten. Deze projecten zijn vastgelegd in een programma, het concernplan. De projecten zijn gericht en worden geprioriteerd op de verbetering van (één van de) de 5 ontwikkelsporen. In 2024 is ook aan de uitvoering van het programma zelf gewerkt. De monitoring van de inhoudelijke voortgang, de budgetbewaking en capaciteitsbeslag is versterkt door daar principes van programmamanagement op toe te passen. Ook is verder nagedacht over de organisatorische inbedding van programmamanagement. Daarbij is het “concernplan” omgedoopt tot het programma ‘Kwaliteit en Ontwikkeling’.

Teamplannen

We hebben in de teams gewerkt aan teamplannen die gericht zijn op de 5 ontwikkelsporen, maar wel de eigen, dagelijkse VTH-werkzaamheden raken. Hierdoor brengen we de koers dichterbij die dagelijkse werkzaamheden, wat de slagkracht op verbetering en ontwikkeling in relatie tot de koers vergroot. Ieder team geeft in het teamplan aan wat nodig is aan verbeteracties om te ontwikkelen op de verschillende ontwikkelsporen. Daarbij vraagt het ook intensievere afstemming tussen de teams. Door met elkaar de teamplannen te bekijken en te beoordelen vindt er kruisbestuiving tussen de teams plaats, dit leidt tot betere onderlinge samenwerking.

Via de teamplannen geven we teams de ruimte om aan deze kwaliteitsontwikkeling te werken. De teamplannen zijn dynamisch, we passen deze aan en sturen bij als de situatie dat vraagt. Ook leidt dit tot een meer gerichte realisatiekracht in het programma Kwaliteit en Ontwikkeling.